

Lähiherkkuja ruokapöytään

Uteliaisuus lähiruokaa kohtaan on noussut. Asiakkaat ovat kiinnostuneita ostamaan lähituotteita, ja maatilat etsivät uusia tulonlähteitä. Voisivatko kysyntä ja tarjonta kohdata? Kokosimme **Lähiruoan ja lähituotteiden myynti** -oppaan, jonka tavoitteena on kertoa lyhyesti lähiruoan myyntitavoista, kuluttajien tarpeista sekä muista lähiruoan myymiseen liittyvistä asioista. Opas sisältää runsaasti myös linkkejä syvemmän ja muuttuvan lisätiedon äärelle. Oppaassa käsitellään asioita lähiruokamyymälänpitäjän sekä tuottajan näkökulmasta. Oppaan toteutus lähti liikkeelle tiedon hajanaisuudesta.

Opas löytyy ja on ladattavissa www.innostutiedosta.fi sivustolta.

Lähiruoan tai tuotteiden myyntitavoissa vain taivas on rajana

Lähiruokaa ja tuotteita voi myydä jo nyt monella tavalla, ja ihmisten innovatiivisuus tuottaa uusia tapoja, joita esimerkiksi mahdollistaa digitalisaatio. Perinteiset toripäivät, tuottajien käyttämät myymäläautot, Reko-lähiruokarenkaat, tilapuodit, ruokapiirit sekä suoramyynti ovat saaneet rinnalleen uudempiä tapoja kuten Eggspress-tyyppisen toiminnan ja lähiruoka-automaatit. Varsinkin verkkokaupan suosio kasvoi ja vakiintui koronan myötä. Kumppanuusmaatalous vielä odottaa vuoroaan. Vähittäiskauppamyynti ja siellä shop-in-shop-malli lienevät nouseva trendi, ja niille on tilausta. Lähiruokakauppoja- tai myymälöitä on olemassa joitakin, ja kuluttajat vaikuttavat haluavan niitä myös lisää. Lähivuosien ennusteiden mukaan lähiruoantuottajien ja jatkojalostajien määrä lisääntyy (Kantar TNS Agri Oy: Maatilojen kehitysnäkymät 2030).

Myyntitavat kuitenkin vaihtelevat paljon tuotantosuunnittain. Kuluttajille on tärkeää pystyä ostamaan lähituotteita helposti. Aukioloajan pitäisi olla pitkä, ja lähiruokaa pitäisi pystyä ostamaan samalla kertaa muiden päivittäistavaroiden kanssa. Lähiruokatuottajat eivät välttämättä osaa tai halua viedä tuotteitaan myyntiin tai heillä ei ole siihen resursseja. Perinteisesti lähiruokamyyntiä on tehty toreilla, tilamyymälöissä tai Rekossa, joissa tuottajan oman ajankäytön merkitys on suuri. Oman työn ja tuotteen hinnoittelu voi olla vaikeaa monista syistä, ja usein provisiomyynti onkin kynnyskysymys tuotteiden jälleenmyyntiin viemiseksi. Menekin ja volyymin noustessa tuottajan aika ei ehkä riitä myyntityöhön järkevässä suhteessa. Tuottajan on toimittava analyyttisesti ja reagoitava menekin vaihteluun joustavasti, jotta hän voi vastata kysyntään oikea-aikaisesti ja oikeilla tavoilla.

Aloittelevan lähituottajan kannattaa käydä läpi hygieniavaatimukset

Valvovilta viranomaisilta ja kuntien elinkeinoasiamiehiltä saa apua myymälän perustamiseen, talouslaskentaan ja yrityksen perustamiseen liittyvissä asioissa. Yritysmuoto voi olla monenlainen yksinyrittäjästä yhdistys- tai osuuskuntapohjaiseen toimintaan.

Lähirookamyymälää koskevat samat kaupankäynnin lainalaisuudet kuin muutakin vähittäismyyntiä.

Kun tuottajana laajennat toimintaasi jatkojalostukseen ja sitä kautta myyntiin, selvitä toiminnan vaatimukset. On selvittävää, mitä voit toteuttaa alkutuottajana ja milloin tarvitset elintarvikehuoneisto- tai alkutuotantoilmoituksen muutoksen. Elintarvikelainsäädäntö kannattaa lukea tai pyytää apua valvovalta viranomaiselta jo toiminnan suunnitteluvaiheessa.

Uskallusta tarjoamiseen

Tuottajien on löydettävä myymälä ja myymälänpitäjän tuottajat. Tähän löydät apua ja neuvoja paikallisilta asiantuntijaorganisaatioilta. Tuottajien kannattaa olla myös rohkeasti yhteydessä suoraan myymälään ja tarjota tuotteita. Lähirookamyymälät voivat ottaa myyntiin pienempiäkin eriä, ja tuotteiden toimittajana voi olla käsityö- tai leivontaharrastaja. Myymälöissä on usein myös erikoistuotteita, joita ei saa vähittäisruokakaupoista.

Maatilan tulot voivat koostua monesta eri lähteestä, ja lähirooan myyminen joko suoraan kuluttajille tai välikäden kautta voi olla yksi kannattavuuden kulmakivi. Monet lähirooan tuottajat hajauttavat myyntinsä. Osa lopputuotteista myydään lähimyyntinä ja osa alkutuotannosta myydään isommalle yhtiölle jatkojalostukseen.

Pohjois-Savossa lähirookamyymälöitä on ainakin Muuruvedellä, Vesannolla, Leppävirralla, Siilinjärvellä ja Iisalmessa sekä Nilsiässä. Monen kauppaliikkeen sisällä on ns. hyllynpäätypaikka, josta löytyy lähituotteita. Tuottajatoreille tyypillistä on erikoistuotteet, joita ei päivittäiskaupoista välttämättä saa esimerkiksi ternimaito tai A2-maidosta tehdyt erikoisjuustot tai paikalliset lihavalmisteet.

Uudet yrittäjät voivat testata Lähirooan myymistä valtakunnallisessa Lähirookapäivässä 10.9.22 [Lähirookapäivä » Tee makumatka maalle! \(ostatilalta.fi\)](#)

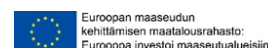
MTK-Pohjois-Savo vauhdittaa lähirooka-asiaa lähirookamyymälän perustamiseen liittyvällä [opinnäytetyöllä](#) sekä tällä [oppaalla](#). Selvitystyön on aloittanut Innostu tiedostahankkeessa Erika Kempainen. Selvitystyössä on ollut mukana MTK-Pohjois-Savon kanssa Savonia-AMK ja ProAgria Itä-Suomen maa- ja kotitalousnaiset.

Lisätietoa:

MTK-Pohjois-Savo/Innostu tiedosta-hanke ja opas, **Anne-Mari Heikkinen**, p. 044 705 0401, anne-mari.heikkinen@mtk.fi

Itä-Suomen maa ja kotitalousnaiset/ ProAgria Itä-Suomi, MKN-yrittäjäpalvelut Ruoka- ja yritysasiantuntija, **Marja Niskanen** p. 0400 905 782, marja.niskanen@maajakotitalousnaiset.fi tai marja.niskanen@proagria.fi

Opinnäytetyön tekijä Erika Kempainen p. 040 5525105, ejjikki@hotmail.fi

Esimerkkejä lähiruokaa myyvistä tai tuottavista tiloista tai yrityksistä ympäri Pohjois-Savoa, joilta on kysytty haastattelulupa:

lisalmi, Kurimon Tilameijeri avoin yhtiö, (A2 maitotuotteet ja jalosteet) Mirva Tikkanen, 050 0159550, kurimonvillisika@gmail.com
Lisätietoa: <https://www.facebook.com/Kurimontila>

lisalmi, Pesolan pihviliha, Antti Pesonen p. 0500 430044 antti@pesolanpihviliha.fi
Lisätietoa: <https://pesolanpihviliha.fi/> tai <https://www.facebook.com/Pesolanpihviliha>

lisalmi/Lapinlahti Väisäsen kotiliha (Lähiruokamyymälä, liha ja lihajalosteet) Jorma Väisänen p. 040 079 1848, jorma.vaisanen@vaisasenkotiliha.fi
Lisätietoa: <https://www.vaisasenkotiliha.fi/> tai <https://www.facebook.com/vaisasenkotiliha>

Kaavi Voutilan tila (Naudanliha ja lihatuotteet, polttopuut), Jaakko Voutilainen p. 045 1610377 info@voutilantila.fi
Lisätietoa: <https://voutilantila.fi/> tai <https://www.facebook.com/Voutilantila>

Karttula Mäkelän Highland tilamyymälä (Highland-naudanlihan suoramyynti), Katja Setälä p. 044097888 makelan.highland@gmail.com
Lisätietoa: <https://www.makelanhighland.fi/> ja <https://www.facebook.com/Makelan.Highland>

Kiuruvesi/ lisalmi Iltalypsy/ Willimaku, (lähiruokamyymälä, juomat, siirapit, marmeladit, hillokkeet) Eetu Tikkanen p. 040 1950344 eetu.tikkanen@iltalypsy.com
Lisätietoa: <https://www.willimaku.com/> tai <http://iltalypsy.fi/index.html>

Kuopio/Maaninka Hautalehdon tila, (perunaa, sipulia, valkosipulia) Petri Väisänen p. 040 5782908 , petrik.vaisanen@gmail.com

Kuopio, Vaittilan marjatila, (marjat, marjajalosteet, jäätelöt) Milla Heikkinen p. 040 7533 503 millaheikkinen@hotmail.com
Lisätietoa: <https://www.facebook.com/vaittilanmarjatila/>

Lapinlahti FinnWild (Kananmunat, sorsat ja muut erikoislinnut) Minna Pääkkönen p. 0400930690 finnwild@gmail.com
Lisätietoa: <https://finnwild.net/> tai <https://www.facebook.com/finnwild>

Lapinlahti/Varpaisjärvi, Lammastila Haukivilla, pikkukauppa (lampaan- ja karitsanliha, taljat ja villalangat), Ellis Kotilainen p. 0442807567, elliskotilainen@gmail.com
Lisätietoa: <https://haukivilla.net/> tai <https://www.facebook.com/LammastilaHaukivilla/>

Leppävirta, *Kaunismaan tila* (käsityöt, lampaanliha ja -jalosteet) Tuulikki Böhmisch p. 040 5955807 tuulikki.b@netti.fi ,

Lisätietoa: <https://www.facebook.com/kaunismaan> tai <https://www.facebook.com/Kaunismaantila>

Leppävirta Farm shop (ent. nimi Leppävirran lähiruokapuoti Unnikka) p. Paula Hyvän Paula 0400 905451 viapaula@viapaula.fi ,

Lisätietoa: [Farmi Shop - Etusivu | Facebook](#)

Leppävirta, *Kehvonpellon tila* (ylämaankarjan liha), Mönkkönen Eveliina Puh. 044 328 2522, eveliina@kehvonpellontila.fi

Lisätietoa: <http://www.kehvonpellontila.fi/>

Savon tuottajatori ry hallituksen puheenjohtaja, joka ylläpitää **Nilsian ja Juankosken lähiruokamyymälöitä** Tolppanen Leena p. 0504102654 savontuottajatori@gmail.com ,

Lisätietoa: <https://www.facebook.com/groups/432721381316776/>

Siilinjärvi, *Hunajakammari (lähimyymälä aukeaa 4.9.22)*, erikoishunajat + muut lähituotteet) Arja Korhonen p. 0408234292 arjkorhonen@gmail.com .

Sivut aukevat myöhemmin.

Sonkajärvi Sonkakosken mylly, (jauhotuotteet) Riitta Mustonen p. 0440 797 229 riitta.mustonen@mustola.fi

Lisätietoa: <https://www.mustola.fi/> tai <https://www.facebook.com/sonkakoskenmylly>

Tervo Seppälän tila (tilamyymälä, lammastuotteet) Minna Puranen p. 040 568 6254 minna.puranen@hotmail.fi ,

Lisätietoa: <https://www.facebook.com/Sepp%C3%A4l%C3%A4n-Luomulammastila-104118652396268/>

Vesanto Osuuskunta Vestori (Lähiruokamyymälä) Sisko Kuhmoinen p. 040 7073185 siskoo.kuhmonen@gmail.com

Lisätietoa: <https://www.facebook.com/Vestori.fi>

Innostu tiedosta! -hanke on Pohjois-Savon Ely-keskuksen ja maaseuturahaston 100 % rahoittama yhteistyöhanke, jonka tavoitteena on edesauttaa tilojen kannattavuutta eri keinoin. MTK-Pohjois-Savon kanssa pääyhteistyökumppanit ovat Luoteis-Savon, Sydän-Savon ja Ylä-Savon maaseutupalvelut sekä Luken Maaningan yksikkö.

